

ASKERI

ZAN GER

Gazet 2017 jyldyń qańtar aıynan
bastap shyǵady
Газета издается с января 2017 года

№5 (99) - мамыр/май 2025 жыл/года

Respublikalyq áskerı-quyqytyq gazet / Республиканская военно-правовая газета

МИНИСТР ОБОРОНЫ ВРУЧИЛ ВОЕННОСЛУЖАЩИМ ГОСУДАРСТВЕННЫЕ НАГРАДЫ

В МИНИСТЕРСТВЕ ОБОРОНЫ СОСТОЯЛОСЬ ТОРЖЕСТВЕННОЕ СОБРАНИЕ ПО СЛУЧАЮ ДНЯ ЗАЩИТНИКА ОТЕЧЕСТВА И 80-ЛЕТИЯ ПОБЕДЫ В ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЕ.

Ряду военнослужащих государственные награды были вручены в резиденции Президента – Акорде. За успехи в деле руководства войсками и обеспечения обороноспособности страны орден «Даңқ» II степени получил заместитель начальника Генерального штаба Вооруженных Сил РК генерал-майор Сакен Жусупов. Ордена «Айбын» I степени имени С. Нурмагамбе-

това удостоился начальник департамента международного сотрудничества Министерства обороны полковник Олжас Хусаинов, ордена «Айбын» II степени имени Б. Момышулы – начальник отряда военной полиции по обеспечению режима и безопасности Минобороны полковник Талғат Әмірхан.

Образцовое исполнение гражданского и воинского долга фельдшера пушечного артиллерийского дивизиона войсковой части 28738 г. Семей старшего сержанта Руслана Мейрбаева и командира танка танкового батальона войсковой части 25744 г. Актау младшего сержанта Шынғыса Бакыта отмечено медалями «Жауынгерлік ерлігі үшін».

За многолетнюю деятельность и значительный вклад в военно-патриотическое воспитание молодого поколения казахстанцев почетного звания «Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері» удостоилась заместитель начальника Национального военно-патриотического центра Вооруженных Сил РК – начальник музея «Боевой славы» Алуа Байкадамова.

Поздравляя личный состав с профессиональным праздником, руководитель оборонного ведомства генерал-полковник Руслан Жаксылыков подчеркнул историческое значение двух дат, которые отмечают казахстанцы в этом году.

– Бессмертный подвиг предков золотыми буквами вписан в летопись нашей истории. Отдавая дань уважения героям войны, мы с благодарностью обращаем взоры

к тем, кто сегодня с честью продолжает их дело – к военнослужащим Вооруженных Сил. Вы – преемники традиций героического поколения победителей. Своим добросовестным, самоотверженным служением вы укрепляете обороноспособность государства, вносите вклад в укрепление мира, безопасности и стабильности, – сказал он.

Всего в ознаменование профессионального праздника 51 военнослужащий и представитель гражданского персонала удостоился государственной награды. 17 из них получили ордена, 33 – медали и один – почетное звание «Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері».

Ведомственные награды были вручены 61 военнослужащему. Из них 37 медалей

«Ел қорғаны», 15 – «Халықаралық ынтымақтастықты дамытуға қосқан үлесі үшін» и девять нагрудных знаков «Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің үздігі».

За выслугу лет в Вооруженных Силах в честь Дня защитника Отечества 2274 человека получили медаль «Мінсіз қызметі үшін» и 153 ветерана – медаль «Қарулы Күштерінің ардагері».

Кроме того, приказом министра обороны 54 военнослужащим Вооруженных Сил РК досрочно было присвоено очередное воинское звание.

После церемонии награждения состоялся праздничный концерт, подготовленный творческим коллективом Национального военно-патриотического центра Вооруженных Сил РК.

**«АЙБЫН-2025» –
ТАРИХ ПЕН ТАҒЫЛЫМ
ТОҒЫСҚАН АЛАҢ**

**ДЕМОНСТРАЦИЯ
МОЩИ АРМИИ
И ДАНЬ ПАМЯТИ ГЕРОЯМ**

**СОҒЫСТА
СЫНБАҒАН
САРДАР**

НАГЛЯДНОЕ НАПОМИНАНИЕ О СУРОВОМ ВОЕННОМ ВРЕМЕНИ

В АЛМАТЫ МИНИСТЕРСТВО ОБОРОНЫ ПРЕЗЕНТОВАЛО МУЗЕЙ ВОЕННОЙ ТЕХНИКИ ПОД ОТКРЫТЫМ НЕБОМ. В ТОРЖЕСТВЕННОЙ ОБСТАНОВКЕ ПОД ЗВУКИ ВОЕННОГО ОРКЕСТРА СИМВОЛИЧЕСКУЮ ЛЕНТУ РАЗРЕЗАЛИ ЗАМЕСТИТЕЛЬ МИНИСТРА ОБОРОНЫ ПО ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ И ИДЕОЛОГИЧЕСКОЙ РАБОТЕ ГЕНЕРАЛ-МАЙОР ШАЙХ-ХАСАН ЖАЗЫКБАЕВ И ЗАМЕСТИТЕЛЬ АКИМА ГОРОДА АЛМАТЫ АЗАМАТ КАЛДЫБЕКОВ.

В мероприятии приняли участие командование Алматинского регионального гарнизона, Национальной гвардии, Академии Пограничной службы КНБ, ветераны Вооруженных Сил, курсанты военных вузов и воспитанники военно-патриотического движения «Жас сарбаз».

Митинг открыл заместитель министра обороны генерал-майор Шайх-Хасан

Жазыкбаев.

– С этим вооружением и военной техникой наши деды и прадеды защищали Москву и Ленинград, сражались в ожесточенных боях под Сталинградом и Ржевом, освобождали Украину и Беларусь, Прибалтику и Польшу, прошли с боями пол-Европы. Этот музей – наглядное напоминание современникам о суровом военном времени, в котором истинный героизм проявили воины-казахстанцы Бауржан Момышулы, Сагадат Нурмагамбетов, Талгат Бегельдинов, Сергей Луганский, Рахимжан Кошкарбаев, Касым Кайсенов, Маншук Маметова, Алия Молдагулова и многие другие, – сказал он.

Выставленные на обозрение посетителей Парка 28 панфиловцев и Дома армии танки Т-34, Т-44, Т-55, гаубицы калибра 230 мм 1931 года выпуска и знаменитая боевая машина БМ-13 реактивной артиллерии «Катюша» позволяют увидеть военную

технику, стоявшую на вооружении советских войск в годы Великой Отечественной войны.

Кроме того, в этом году к 80-летию Победы в Великой Отечественной войне отреставрирован Дом армии. На его фасаде с парадной стороны установлен современный барельеф, отражающий тенденции военно-патриотического воспитания молодежи.

В здании Дома армии расположен филиал Национального военно-патриотического центра. После открытия в нем начнут работу детские военно-патриотические клубы.

ЗАБОТА О ЗАЩИТНИКАХ ОТЕЧЕСТВА

В ПРЕДДВЕРИИ ДНЯ ЗАЩИТНИКА ОТЕЧЕСТВА В ТАРАЗЕ ВОЕННЫЙ ПРОКУРОР ЮЖНОГО РЕГИОНА ПОЛКОВНИК ЮСТИЦИИ САКЕН ЕРМЕКБАЕВ ВСТРЕТИЛСЯ С ВОЕННОСЛУЖАЩИМИ ТАРАЗСКОГО ГАРНИЗОНА РЕГИОНАЛЬНОГО КОМАНДОВАНИЯ «ЮГ». ОН ПОБЫВАЛ В 5-Й МЕХАНИЗИРОВАННОЙ БРИГАДЕ ИМЕНИ БАУРЖАНА МОМЫШУЛЫ.

Примечательно, что встреча была направлена не на проверку, а на проведение доверительной беседы и оказание консультативной помощи.

Основными задачами военной прокуратуры являются защита и восстановление прав и свобод человека и гражданина, выявление и устранение нарушений законности, координация деятельности правоохранительных органов по обеспечению законности и правопорядка. Но в канун Дня защитника Отечества визит военного прокурора Южного региона в воинскую часть носил исключительно дружеский и позитивный характер.

Представители военной прокуратуры не стали ожидать обращений в своих кабинетах, а сами прибыли в 5-ю механизированную бригаду, чтобы в неформальной обстановке обсудить с военнослужащими различные вопросы.

В этот день защитники Отечества получили реальную помощь от тех, кто

стоит на страже закона в Вооруженных Силах страны. В ходе встречи военнослужащие смогли задать гостю любые вопросы – от семейных и бытовых до служебных и финансовых.

– Мы не просто надзорный орган, а структура, которая обязана обеспечивать законность и защищать права военнослужащих, – подчеркнул военный прокурор Южного региона полковник юстиции Сакен Ермакбаев. – Подобные инициативы укрепляют доверие между военными и надзорными органами, а также способствуют оперативному решению проблем без лишних бюрократических барьеров. К тому же мы использовали нашу встречу как возможность лично поздравить военнослужащих с предстоящими праздниками – Днем защитника Отечества и 80-летием Победы в Великой Отечественной войне.

Военнослужащие высоко оценили такой формат работы, отметив его доступность и практическую пользу. Этот шаг военной прокуратуры – еще один пример того, как государственные институты могут и должны действовать в интересах тех, кто ежедневно выполняет свой долг перед Родиной и стоит на защите Отечества.

**Дина МУХАРИНОВА,
Владимир МАРТЫНЕНКО (фото),
пресс-служба Таразского гарнизона**

НЕ МЕРКНЕТ ВЕЛИЧИЕ ПОДВИГА

КАЗАХСТАНСКИЕ ВОЕННОСЛУЖАЩИЕ – СЛУШАТЕЛИ, АДЪЮНКТЫ И ДОКТОРАНТЫ ВОЕННОЙ АКАДЕМИИ ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА ВООРУЖЕННЫХ СИЛ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ ПОСЕТИЛИ МЕСТА БОЕВ 312-Й СТРЕЛКОВОЙ ДИВИЗИИ, СФОРМИРОВАННОЙ В ГОДЫ ВОЙНЫ В АКТОБЕ.

Военнослужащие Вооруженных Сил Казахстана побывали в селе Детчино, Малоарославского района, Калужской области. Вместе с членами патриотического клуба «Красная гвоздика», которым руководит Александр Кусков, они посетили музейно-выставочную экспозицию «Детчинский Дом культуры». В окрестностях села находятся воинские захоронения в пределах рубежа обороны Детчинского сектора, на котором героически сражались воины 312-й стрелковой дивизии из Казахстана.

В октябре 1941 года на Детчинском секторе Можайской линии обороны в защите подступов к Москве участвовала многонациональная 312-я стрелковая дивизия, сформированная в Актобе. Казахстанцы вступили в бой прямо «с колес» на Боровском, Малоарославце-

ком и Детчинском направлениях. Ценой больших потерь соединение из Казахстана задержало стремительное продвижение моторизованных сил противника, и оставило свои боевые позиции только по приказу вышестоящего командования. В результате ожесточенных боев из 10 867 бойцов 312 стрелковой дивизии в живых осталось 147 человек.

– Кажутся далекими и нереальными страницы истории, повествующие о страшной, кровопролитной Великой Отечественной войне, – поделился докторант военной академии полковник Асет Аккузинов. – Но и сквозь завесу лет не меркнет величие подвига наших земляков, отстоявших свободу и независимость.

На воинском захоронении бойцов 312-й стрелковой дивизии казахстанских военнослужащих и курсантов Подольского пехотного училища встретила глава администрации сельского поселения «Д. Березовка» Елена Андреева. Здесь же состоялся торжественный митинг, на котором прозвучали слова благодарности всем хранителям памяти о polegших в кровопролитных боях казахстанцах.

«АЙБЫН-2025» – ТАРИХ ПЕН ТАҒЫЛЫМ ТОҒЫСҚАН АЛАҢ

АЛАТАУ ҚАЛАСЫНДА ӨТКЕН ӘСКЕРИ-ПАТРИОТТЫҚ ЖИЫН – ЕЛ БОЛАШАҒЫН ЕЛЖАНДЫЛЫҚҚА БАУЛЫҒАН МАҢЫЗДЫ ҚАДАМ.

Тарихты ұлықтамаған – ұрпақты ұмыт қылады. Бұл – кешегі бабалар аманаты, бүгінгі ұлттың ұраны. Осы ұранмен астақан, ұрпақ тәрбиесіне ұлт мүддесі тұрғысынан қараған ұлағатты жиын 15 сәуір күні Алатау қаласында, 53975 әскери бөлімінің базасында өтті. Ерлік пен елдікке үндеген «Айбын-2025» қалалық әскери-патриоттық жастар жиыны – патриоттық тәрбиенің жаңа белесін көрсетті. Бұл іс-шара екі бірдей тарихи маңызы зор оқиғаға арналды: 1941-1945 жылдардағы Ұлы Отан соғысының жеңіспен аяқталғанына – 80 жыл және халқымыздың қаһарман қызы, Кеңес Одағының Батыры Әлия Нұрмұхамедқызы Молдағұлованың туғанына – 100 жыл. Осы қос тағылымды күн жас ұрпақты отансүйгіштікке, елге қызмет етуге баулуда басты бағдарға айналды.

Көктемнің шуақты таңы патриоттық сарында басталды. Әскери бөлімнің алаңында сап түзеген жастардың көздерінде от, жүректерінде елге деген сүйіспеншілік лебі сезілді. Мемлекеттік ту көтеріліп, Әнұран шырқалды. Ел мен ерді еске алу мақсатында бір минут үнсіздік жарияланып, боздақтардың рухына тағзым жасалды.

Салтанатты ашылуда алғашқы болып сөз алған 53975 әскери бөлімінің командирі, полковник Байдуллаев Нұрлан Қо-

шқарұлы жастардың әскери машыққа қызығушылығына ризашылық білдіре отырып, ел қорғау әрбір азаматтың қасиетті борышы екенін атап өтті:

«Әлия апамыз сынды ел үшін жанын берген тұлғалар – бүгінгі ұрпақтың темірқазығы. Сіздер – сол рухты жалғайтын буынсыздар», - деді өз сөзінде.

Алатау қаласы әкімінің орынбасары Ержан Қыпшақбайұлы өз сөзінде мұндай іс-шаралардың ел болашағын тәрбиелеуде ерекше маңызға ие екенін айта келе:

«Бүгін біз тарих пен тағылым тоғысқан ерекше күнге куә болдық. «Айбын-2025» әскери-патриоттық жастар жиыны – еліміздің жас буынына бағытталған стратегиялық маңызы бар шара. Бұл – ұрпақты ұлт рухымен суарып, олардың бойында Отанға деген сүйіспеншілік пен адалдықты қалыптастыратын ауқымды алаң.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев бір сөзінде: «Патриот болу – алаңға шығып ұрандату емес, елге адал қызмет ету» деген болатын. Бұл сөз бүгінгі шараның айнасы іспетті. Патриотизм әрекетте, ұстанымда, мінезде көрінеді. Ал дәл осы жарыста біз жасөспірімдердің тәртібі, тәртіпке бағынуы, өз еліне деген шынайы ықыласы мен ерік-жігерін көрдік.

Ұлы Отан соғысының аяқталғанына 80 жыл, халқымыздың қаһарман қызы Әлия Молдағұлованың туғанына 100 жыл толуына арналған бұл жиын – кешегіні ұлықтап, бүгінгіні шыңдайтын, болашақты нықтай-

тын маңызды кезең. Әлия апамыздың ерлігі – батырлықтың ғана емес, әйел затының да асқақ рухының дәлелі. Оның ерлігі әрбір жас қазақстандықтың жүрегіне от тастайды. Айбынды еліміздің айбыны асқақтай берсін!», - деп тұжырымдады.

Қала әкімдігінен бөлек, білім бөлімі мен ішкі саясат бөлімдерінің жетекшілері, «Жас сарбаз» қозғалысының басшылығы, әдіскерлер мен аудандық қорғаныс бөлімінің өкілдері де өз сөздерін арнап, жастарға ақ жол тіледі.

Шара барысында патриоттық рухты көтеретін концерттік бөлім өтті. «Жас патриоттар» академиясының мүшесі, №4 мектептің мақтанышы Мейіржан Жасақшиевтің орындауындағы «Батырлар ұраны» әні жиналған жұртты бір серпілтсе, Ратбек Анельдің «Қазақстан – менің жерім» атты әні елге деген сүйіспеншілік әсем саз арқылы жеткізді.

Ал сарбаздардың қоян-қолтық ұрыстағы кәсіби дайындығы жастар үшін нағыз мотивация көзіне айналды. Олардың әрбір қимылы тәртіптің, батылдықтың және шынайы әскери рухтың бейнесіндей болды.

Жиын аясындағы жарысқа 10 оқушыдан құралған командалар (5 ұл, 5 қыз) қатысты. Олар 7 түрлі әскери-спорттық кезең бойынша өз шеберліктерін көрсетті. Бұл жай ғана жарыс емес, төзімділік пен табандылықтың шынайы сынағы болды:

1. Белтемірге тартылу
2. Арқаға жатып денені көтеру
3. Кросс жүгіру (қыздар – 800 м, ұлдар – 1200 м)
4. Әскерилендірілген эстафета
5. Пневматикалық винтовкадан нысана көздеу
6. Арқан тарту
7. АК-74 автоматын бөлшектеу және жинау

Бұл сынақтарда тек физикалық қабілет емес, зейін, дәлдік, командалық бірлік және тактикалық ойлау қабілеті басты рөл атқарды.

«Айбын бұл жай ғана әскери жарыс емес. Бұл – үлкен өмір мектебі. Осында қатыса отырып, мен өз бойымда бұрын байқамаған қасиеттерді аштым. Мысалы, төзімділік, темірдей тәртіп, мақсатқа жету жолындағы табандылық – мұның бәрі бізге тек сабақта емес, дәл осындай алаңдарда үйретіледі. Біз әр тапсырманы орындағанда тек демізді емес, жан-дүниемізді де тәрбиелейміз. Осындай байқаулар арқылы біз шынайы достықты түсінеміз. Командаластарымызға сенуді, бір-бірімізге арқа сүйеуді үйрендік. Арқан тартқанда, эстафетада немесе автоматты бөлшектегенде, әркім өз үлесін қосады. Сол сәтте ешкім жеке ойламайды – бәріміз бір мүдде үшін, бір мақсат үшін күре-

семіз. Бұл – нағыз командалық рух. Әлия апамыздың 100 жылдығына арналған бұл шара – мен үшін ерекше мағынаға ие. Оның ерлігі жай ғана оқулықтағы мәтін емес, ол – біздің жүрегіміздегі жалын. Мен қыз бала ретінде, Әлия апайдың қайсарлығын көріп, өзіме үлгі етемін. Ол – батыр қыздардың символы. Айбын бізді Отанды сүйуге, оны қорғауға дайын болуға, өзіңе сенуге, жан-жағына қамқор болуға тәрбиелейді. Болашақта мен қандай мамандық иесі болсам да, осы жерде алған тәрбие мені өмір бойы алға жетелейді деп сенемін» - дейді №4 орта мектеп оқушысы Ратбек Анель.

Жарыстың төрешілер алқасын Алатау қаласы білім бөлімінің АӘТД әдіскері Қайрат Әлімтайұлы Әуелбеков басқарды. Онымен бірге марапаттау рәсіміне әскери бөлімнің командирлері мен офицерлері – подполковник Айдос Калиев, сержант Ринат Сабуров, капитан Қайрат Төребеков, аға лейтенант Ерік Дүйсенбаев және тәжірибелі офицер Николай Дюсебаев қатысты.

Жалпы жарысқа 219 адам қатысты, оның ішінде 165 оқушы мен 48 мұғалім бар. Бұл – бір күндік шара үшін үлкен көрсеткіш. Қатысушылардың әрқайсысы өз мектебінің намысын қорғап қана қоймай, нағыз патриот ретінде көрінді.

Жеңімпаздар төмендегідей анықталды:

- 1 орын – №13 орта мектеп
- 2 орын – №4 және №5 мектептер
- 3 орын – №8, №14, №15 мектептер

№13 мектеп облыстық байқауға жолдама алды. Алдағы сайыста бақтары жанып, жетістікке жетсе, республикалық байқауға қатысады.

«Айбын-2025» жиыны бұл тек бір күндік шара емес. Бұл – бір ұрпақтың бойына елжандылық дәнін еккен тарихи сәт. Қазақтың Әлиясы сынды батыр қыздардың, Бауыржан мен Рақымжан сынды ұлдарының ерлігін еске алу – құрмет емес, міндет. Осындай жиындар арқылы жастар ұлттық жадыны сақтайды, бабалар салған сара жолды жалғайды.

«Айбын-2025» әскери-патриоттық жиыны – ел рухын биіктеткен, ұлт тарихына тағзым жасаған, ұрпақты тәрбие бесігіне бөлеген маңызды алаңға айналды. Алатау аспанында ерлік пен рух қатар қалықтаған бұл күн ұмытылмас күндердің біріне айналды.

Патриотизм – ұран емес, іс. Елге деген сүйіспеншілік – тек Әнұран шырқап тұрып, қолыңды жүрекке қою емес, қажет сәтте сол жүректі ел жолында ұсынуға даяр болу. Бүгінгі жас сарбаздар – болашақтағы ел қорғандары. Бүгінгі «Айбын» – сол болашаққа салынған алтын көпір.

Карима МЕЙРАМБЕКҚЫЗЫ

ПОЗДРАВИЛИ ФРОНТОВИКА С 102-ЛЕТИЕМ

В ПРЕДДВЕРИИ ДНЯ ПОБЕДЫ ВОЕННОСЛУЖАЩИЕ ОБЪЕДИНЕННОГО ОТДЕЛА ПО ДЕЛАМ ОБОРОНЫ ИЛИЙСКОГО РАЙОНА И ГОРОДА АЛАТАУ АЛМАТИНСКОЙ ОБЛАСТИ, ВОСПИТАННИКИ ВОЕННО-ПАТРИОТИЧЕСКИХ КЛУБОВ ПОЗДРАВИЛИ ВЕТЕРАНА ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ ТАНИРБЕРГЕНА ТОЛГАНБАЕВА С 102-ЛЕТИЕМ.

От имени министра обороны РК они выразили глубокую благодарность ветерану за ратный труд, вручили ему памятные подарки, пожелали крепкого здоровья, долголетия и бодрости духа.

Танирберген Толганбаев родился 1 мая 1923 года в колхозе имени Кирова, Аксуского района, Талдыкорганской области. В мае 1942 года 19-летний юноша был призван в ряды Советской Армии Аксуским районным военкоматом.

– В 1942 году нас собрали в Лепсы, – вспоминает ветеран. – На поезд нельзя было опоздать – за это грозил трибунал.

Мама провожала меня. Мы всю ночь ехали на верблюде, чтобы успеть. Когда поезд тронулся, мама бежала за ним и плакала...

Службу начал в пограничных войсках на Кавказе. В учебном центре молодого бойца готовили в качестве снайпера. Впереди были ожесточенные бои под Сталинградом. Кавказ стал для него настоящей школой жизни, где закалялась воля и оттачивались боевые навыки. Проходя службу в Ереванском погранотряде среди многонационального состава, он впервые заговорил на русском языке. Вернулся на родину в 1949 году. Сначала был секретарем суда, затем – оперуполномоченным в звании младшего лейтенанта. Окончил Сталинабадскую школу милиции, позже юридический факультет КазГУ имени Кирова.

В течение десяти лет Танирберген Толганбаев возглавлял Джамбулский РОВД Алматинской области. С 1976 года начал работать в прокуратуре Илийского района, где заслужил уважение как принципиальный и справедливый защитник прав граждан. Последние годы трудился юрисконсульт

Бурундайского сахарного завода.

За героизм и безупречную службу фронтовик был поощрен медалями «За оборону Кавказа», Жукова, другими юбилейными наградами и знаками отличия. Танирберген Толганбаев – почетный гражданин Илий-

ского района.

С супругой Дамели Альпеисовой, педагогом по профессии, фронтовик вырастил шестерых детей. У него 12 внуков, 16 правнуков и правнучка.

ДЕМОНСТРАЦИЯ МОЩИ АРМИИ И ДАНЬ ПАМЯТИ ГЕРОЯМ

В АСТАНЕ В ЧЕСТЬ 80-ЛЕТИЯ ВЕЛИКОЙ ПОБЕДЫ ПРОШЕЛ ВОЕННЫЙ ПАРАД. В НЕМ ПРИНЯЛИ УЧАСТИЕ БОЛЕЕ ЧЕТЫРЕХ ТЫСЯЧ ВОЕННОСЛУЖАЩИХ, БЫЛО ЗАДЕЙСТВОВАНО СЫШЕ 200 ЕДИНИЦ ВООРУЖЕНИЯ И ТЕХНИКИ, 66 САМОЛЕТОВ ВОЕННОЙ АВИАЦИИ И ВЕРТОЛЕТОВ.

Командовал парадом Главнокомандующий Сухопутными войсками Вооруженных Сил РК генерал-майор Мереке Кучекбаев. В честь 80-летия Победы впереди парадных частей были развернуты Государственный Флаг РК и Знамя Победы.

Торжественный парад прошел при участии Главы государства – Верховного Главнокомандующего Вооруженными Силами Республики Казахстан Касым-Жомарта Токаева. В качестве почетного гостя парад посетил Генеральный секретарь ЦК Коммунистической партии Вьетнама То Лам.

Парад открыл министр обороны РК генерал-полковник Руслан Жаксылыков приветствием парадных расчетов военного колледжа имени С. Нурмагамбетова,

от имени всех соотечественников! - сказал Президент.

Глава государства подчеркнул, что наш народ внес огромный вклад в Великую Победу. В годы Великой Отечественной войны на фронт были призваны свыше одного млн 200 тысяч казахстанцев, половина из них героически погибли, отдав свои жизни за светлое и безопасное будущее соотечественников.

- Ратные подвиги наших земляков стали ярким свидетельством храбрости и мужества казахского народа. Свыше 500 казахстанцев были удостоены звания Героя Советского Союза. Талгат Бегельдинов, Сергей Луганский, Сагадат Нурмагамбетов, Бауыржан Момышұлы, Нуркен Абдилов, Малик Габдуллин, Маншук Маметова, Алия Молдагулова, Рахимжан Кошкарбаев и многие другие славные воины оставили неизгладимый след в истории.

Пример самоотверженности и стойкости продемонстрировали в годы войны наши труженики тыла. Из Казахстана на фронт было направлено 1,5 тысячи вагонов с одеждой и продуктами питания. На заводах и фабриках казахстанцы изготавливали оружие и боеприпасы, шили обмундирование. Девять из десяти

пуль были отлиты из казахстанского свинца, - сказал Президент.

Верховный Главнокомандующий ВС РК обратил особое внимание на защиту национальных интересов Казахстана в эпоху глобальной нестабильности. В связи с этим, главной задачей является повышение обороноспособности страны, поэтому был взят курс на модернизацию Вооруженных Сил и укрепление потенциала армии.

- Сила нашей армии – в высоком моральном духе личного состава, железной дисциплине и порядке. Ваша безупречная служба – главный фактор безопасности страны и спокойствия граждан. Как прогрессивная нация мы должны неукоснительно следовать Закону и Порядку. Каждый должен быть достойным и ответственным гражданином страны, - отметил Касым-Жомарт Токаев.

Военный парад стал образцом точности и безупречности, где каждый элемент, отработанный до мелочей, стал частью масштабного военного действа. Парадные расчеты, уверенно шагающие в строю, современная боевая техника и пилоты, безукоризненно исполняющие маневры в воздухе - все это смогли наблюдать казахстанцы не только с трибун, но и с

экранов по всей стране.

Благодаря современным телевизионным технологиям, телезрители также смогли увидеть происходящее глазами участников парада: водителей бронетехники, пехотинцев и других военнослужащих, заглянуть в кабины летчиков, увидеть мельчайшие детали парада.

Одними из главных зрителей торжественного мероприятия стали участники Великой Отечественной войны, труженики тыла, а также ветераны и военнослужащие Вооруженных Сил, других войск и воинских формирований Республики Казахстан.

После выступления Президента по площади прошагали 24 пеших парадных расчета. Традиционно парад открыло прохождение сводной роты барабанщиков – воспитанников республиканской школы «Жас улан» имени генерала армии Сагадаты Нурмагамбетова. Возглавил парадный расчет барабанщиков офицер Центрального военного оркестра старший лейтенант Рустем Ракишев.

Следом зрители наблюдали историческую часть парада. По площади торжественным маршем прошагали шеренги солдат в военной форме времен Великой Отечественной войны.

Сухопутные войска ВС РК оснащены современным вооружением и техникой, изучают и отрабатывают на практике принципиально новые тактические действия подразделений. Они выполняют ключевую задачу по поддержанию готовности войск, обеспечивают защиту территориальной целостности страны. Возглавил парадный расчет начальник Главного штаба - первый заместитель Главнокомандующего Сухопутными войсками генерал-майор Куанышбек Уштаев.

Перед трибуной прошли представители Сил воздушной обороны, стоящие на страже воздушных рубежей страны. Во главе парадного расчета шел командующий Войсками противовоздушной обороны Сил воздушной обороны генерал-майор Кайрат Даутов.

За ними на площади появились военные моряки – лучшие представители частей Военно-морских сил, готовые в любой момент защитить морские рубежи. Командовал парадным расчетом

Управления Главнокомандующего Сухопутными войсками, Сил воздушной обороны, Военно-морских сил ВС РК, Сил специальных операций, Десантно-штурмовых войск, морской пехоты. Глава оборонного ведомства также торжественно поприветствовал и поздравил с 80-летием Победы подразделения военной полиции, миротворческих сил, женщин-военнослужащих, бригады территориальной обороны, Национального университета обороны, курсантов высших военных учебных заведений и других участников парада.

Приветствуя участников и гостей мероприятия, Президент Республики Казахстан – Верховный Главнокомандующий ВС РК Касым-Жомарт Токаев поздравил соотечественников с 80-летием Победы. Он отметил, что этот праздник стал символом высокого боевого духа наших воинов.

- Мы чествуем подвиги наших предков, героически защищавших нашу родную землю, и чтим светлую память павших в боях за Отчизну. Мы также отдаем дань уважения солдатам, которые в мирное время берегут покой страны. Великая Отечественная война стала тяжелейшим испытанием для всего человечества, в том числе и Казахстана. Те грозные дни показали, что война несет лишь горе и утраты, а мир – это бесценное богатство. Отрадно, что среди нас находятся уважаемые ветераны, сумевшие выстоять в этой страшной войне. Дорогие ветераны, выражаю вам глубочайшую благодарность

Главкомандующий ВМС ВС РК вице-адмирал Серик Бурамбаев.

Прошли представители Десантно-штурмовых войск. За прошлый год военнослужащие-десантники совершили более восьми тысяч прыжков с парашютом, что является рекордным количеством в истории войск. Во главе расчета прошел командующий Десантно-штурмовыми войсками Сухопутных войск ВС РК генерал-майор Алмас Джумакеев.

Военнослужащие военной полиции, символизирующие верность законам нашей Родины, с честью и достоинством прошагали по площади. На их плечах лежит охрана безопасности и правопорядка на всей территории нашей страны, а их миротворческая деятельность заслужила самых высоких оценок со стороны ООН. Впереди парадного расчета шел начальник штаба - первый заместитель начальника Главного управления военной полиции

полковник Ерик Бакирбаев.

Особенная честь выпала зрителям наблюдать за красотой шага и слаженности действий роты женщин-военнослужащих. В парадном расчете прошли участницы и победительницы Армейских международных игр, учений и других конкурсов. Парадный расчет возглавила офицер-воспитатель управления Главкомандующего Сухопутными войсками капитан Зульфия Шамшиева.

В пешей части парада также промаршировали военнослужащие Сил специальных операций, курсанты высших военных учебных заведений, академии пограничной службы КНБ, представители Национальной гвардии, специального отряда быстрого реагирования МВД, Министерства по чрезвычайным ситуациям, Службы государственной охраны.

Следующим этапом парада стало прохождение механизированной колонны,

в которой были представлены современные и перспективные образцы вооружения и военной техники, а также легендарная техника военных лет. Во главе колонны шли легендарные танки Победы – Т-34.

По площади проехали современные бронемашины казахстанского производства «Арлан» и танки Т-72, которые не потеряли своей актуальности и остаются основной ударной силой Сухопутных войск.

В составе механизированной колонны проехали боевые машины пехоты, бронетранспортеры БТР-82А, гаубицы Д-30 и 2А65 «Мста-Б», 152-мм пушка-гаубица «Гиацинт», самоходный миномет «Тюльпан», РСЗО «Прима», РСЗО «Град», боевые машины «Смерч», ЗРК «Стрела-10», ЗРК «Бук», ЗРК «Тор М2К», бронированные колесные машины «Айбар», квадроциклы, multifunctional боевые машины BarysA 8x8 и другие образцы военной техники.

В составе механизированной колонны парадных расчетов прошел перспективный образец бронированной колесной машины 8x8 казахстанско-турецко-китайского производства, прошедший опытную войсковую эксплуатацию, с условным наименованием TAIMAS 8x8. Машина оснащена боевым модулем и обладает повышенной проходимостью.

В воздушной части парада над столицей пролетели более 60 летательных аппаратов: более 20 самолетов фронтовой авиации (Су-30СМ и Су-25), более 20 вертолетов Ми-171, Ми-17. В ней также были задействованы самолеты L-410, L-39, C-295. Tu-154 и Airbus A-400M. Руководил воздушным парадом командующий Военно-воздушными силами Казахстана, кавалер ордена «Айбын» II степени генерал-майор авиации Руслан Кунуров.

По завершении парада торжественные мероприятия с участием ветеранов продолжились по всей стране.

ТАРИХИ ПАРАД КУӘГЕРЛЕР ЕСІНДЕ ҚАНДАЙ ЕРЕКШЕЛІКТЕРМЕН ҚАЛМАҚ?

КҮНІ КЕШЕ ҒАНА БАС ҚАЛАМЫЗ АСТАНАНЫҢ ТӨРІНДЕ 1941-1945 ЖЫЛДАРҒЫ ЕКІНШІ ДҮНИЕЖҮЗІЛІК СОҒЫСТАҒЫ ЖЕҢІСТІҢ 80 ЖЫЛДЫҒЫ ҚҰРМЕТІНЕ ОРАЙ ЕЛ АЙБЫНЫН АЙ-ШЫҚТАҒАН ӘСКЕРИ ПАРАД ӨТКІЗІЛДІ. ҚОРҒАНЫС МИНИСТРЛІГІНІҢ АҚПАРАТЫНА СҮЙЕНСЕК, БҰЛ СОҒҒЫ ЖЫЛДАРДАҒЫ ЕҢ ІРІ ӘСКЕРИ ПАРАД-ТЫҢ БІРІ БОЛДЫ.

«Қазақ Елі» монументінің алдындағы бас алаңда өткен парадқа Қазақстан Республикасының Президенті – Қарулы Күштердің Жоғарғы Бас қолбасшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев қатысты. Айтулы іс-шараны тамашалауға елімізге мемлекеттік сапармен келген Вьетнам Коммунистік партиясы Орталық комитетінің Бас хатшысы То Лам және мемлекеттік дәрежедегі мәртебелі меймандар, Ұлы Отан соғысының ардагерлері мен тыл еңбеккерлері, еліміздің әрбір өңірінен арнайы шақырылған құрметті қонақтар, күллі қазақстандықтар шақырылды.

Сап түзеген сарбаздар мен оқтай тартылып, түп-түзу тізілген техникаға қарап көңілің толады. Шеруге еліміздегі күштік құрылымдардың барлық түрінен барлығы 4000-ға жуық әскери қызметші, оның ішінде 200-ден астам әскери қызметші әйел және 300-ге жуық әскери техника мен 70-ке жақын авиациялық техника тартылды.

Мемлекет басшысы әскери парадтағы құттықтау сөзінде: «Біз елдік үшін күрескен батыр бабаларды ұлықтаймыз. Бейбіт күнді қырағы күзетіп тұрған сарбаздарға құрмет көрсетеміз», - деп айтулы іс-шараның маңызын және тәуелсіз Қазақстанның төл әскеріне деген құрметі мен сенімінің ерекше екенін атап өтті.

Алдымен ту ұстаушылар тобы Мемлекеттік туды және Жеңіс туын алаңға алып келді. Жеңіс туы – осыдан 80 жыл бұрын аты аңызға айналған батырымыз Рақымжан Қошқарбаев пен оның майдандас досы Григорий Булатовтың Рейхстагқа тіккен туының

ресми көшірмесі.

Парад тікелей эфирде таратылып, республиканың барлық облыс орталықтарында және мегаполистерде арнайы қойылған экрандарда көрсетілді.

Парадты өз көзімен көрген бірнеше куәгерлерге журналист ретінде «Әскери парад куәгерлер есінде қандай ерекшеліктермен қалмақ?» деген сауал қойдық. Ендігі кезекті қонақтарға ұсынайық.

Отставкадағы полковник Жантасов Амангелді – «ҚР Қарулы Күштер ардагерлері» РҚБ Қарағанды облыстық филиалының төрағасы:

– Менің ойымша, бұл парад ел ішінде жүрген «Бізге лайықты әскер бар ма?» деген көптеген қаңқу сөздерге лайықты жауап берді. Нақтырақ айтқанда, елдің айбынын көрсетті, қорған болар әскердің бар екенін паш етті. Біз ешкімді қорқытпаймыз, ешкімге көз алартпаймыз. Бірақ, біз де құр

қол емеспіз, бізде де лайықты жауынгер, ел тыныштығын қорғай білетін Отан қорғаушысы бар. Бір сөзбен айтқанда, халық осыған көз жеткізді деп ойлаймын.

Қорғаныс министрі бізде қандай қару-жарақ пен техника, оның ішінде қандай ұшу машиналарының бар екенін көрсетіп бақты. Өте көп техника, оның ішінде Қазақстанның өзінде өндірілген броньды машиналар қолданылды. Олардың қатары заман талабына сай дамып, толықтырылып жатқанын ел өз көзімен көрді. Алдағы уақытта осыны, яғни, қазақстандық қорғаныс өндірісінің өнімдері жайлы қарапайым халыққа тереңінен жеткізудің жолын қарастыру керек шығар. Сонда халық қаңқу сөздерге еріп үрейленбейді деп ойлаймын.

Тағы бір ерекше алған әсерім, Президентіміздің сөйлеу мәнері ерекше ұнады. Ол кісінің әр сөзінен және дауыс ырғағынан Ұлы Отан соғысының ардагерлеріне, Қазақстан халқына, Отан қорғаушыларына деген ерекше құрметті, әскердің бүгінгі әл-ауқатына деген зор мақтанышты сездім. Жоғары Бас қолбасшының әрбір сөзін мұқият тыңдап, өзім де қуат алдым.

Жалпы, парадты ұйымдастыру жұмысы өте тамаша болды. Соның ішінде біздің Қарағандыдан 10 шақты адамды облыс әкімдігі арнайы көлікпен алып келді. Делегацияның үлкені – биыл 100 жасқа толған Ұлы Отан соғысының ардагері, соғыс кезіндегі ерлігі үшін үш бірдей орденмен және «За отвагу», «За боевые заслуги» медальдарымен марапатталған Степаненко Григорий Петрович деген ақсақал. Ардагеріміз Президиумда ел Президентінің қасында отырып, бүгінгі парадты көргенін өміріндегі бақытты сәттердің бірі деп мақтанып айтты.

Отставкадағы милиция полковнигі Ыбы-

рай Дуанбай – «ҚР ҚМ Әскери-техникалық мектебі» Щучье филиалының директоры:

– Республика Президенті – Қарулы Күштеріміздің Жоғары Бас Қолбасшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың қатысуымен тамаша әскери парад өтті. Күштік құрылымдар өкілдерінен құрылған жердегі жауынгерлік расчтеттардың дәлме-дәл есепте жүріп өтуі, техникалардың қозғалысы, әуедегі авиация техникаларының ұшуы, сайып келгенде, әскердің жоғары шеберлігін көрсетті. Сырттай қарап отырып сүйсіндік, іштей мақтандық. Әскеріміздің заман талабына сай дамып жатқанына көз жеткіздік.

Өз басым бейбіт күнде қолына қару ұстаған Ауған соғысының ардагерімін. Әкем Ыбыраев Қазыбай әскерге 1940 жылы кетіп, одан соғысқа алынып, елге 1946 жылы келген. Соғыс кезінде бес рет жараланып, екі рет контузия алған. Екі мәрте «Қызыл жұлдыз» орденімен, «Ерлігі үшін», «Сталинградты алғаны үшін», «Германияны алғаны үшін» медальдарымен марапатталған.

Сол ақылманым: «Әй, балам-ай, мен көрген соғысты сен де көрдің-ау» деп айтып отырушы еді. Парадта соғыс кезіндегі техникаларды, қару-жарақтарды көрген кезде әкемнің сол сөздері есіме түсті. Елімізде ешқашан соғыс болмай, мынадай техникалар мен қару-жарақтар парадтарда жүріп, музейлерде тұрсын, - деп тілеймін.

Елдің амандығын, іргесінің бүтіндігін тілеймін. Қазақстан елі көркейе берсін! Бірлігіміз бен ынтымағымыз арта берсін! Ұлы Жеңістің мерейтойы құтты болсын!

Мұхит Үңгітбаев – Ұлытау облыстық «Чернобыль жаңғырығы» қоғамдық бірлестігінің жетекшісі:

– Өз басым парадты бірінші рет тамашалап отырмын. Бұрын тікелей тамашалаудың сәті түспепті. Осы жолы 87 жастағы әкем, еңбек ардагері Үңгітбаев Қадыр екеуіміз келдік. Сондықтан арнайы делегация мүшелерінің Астана төріне келіп-қайтуына барлық мүмкіндіктерді жасап отырған Жезқазған қаласының әкімдігіне алғысымды айтқым келеді.

Ал, парад жөнінде айтар болсам, көңілім өте жоғары. Президентіміз Қасым-Жомарт

Кемелұлы Тоқаевтың жалынды сөздерінен ерекше қуат алдым. Әскеріміздің әлеуетін көріп толқидым. Республика туын, батыр ағамыз Рахымжан Қошқарбаевтың Рейхстагқа тіккен туының көшірмесін алып жүрумен басталған парадтан алған әсерімді қысқа сөзбен айтып жеткізу мүмкін емес. Жас барabanшылардың өнері де тамаша ұнады. Қай топты алсаң да, жүріс-тұрысы да, көрсеткен өнері кез келген адамға жақсылық жағынан әсер етті деп ойлаймын.

Қорғаныс министрлігінің тыңғылықты дайындығын, атқарып жатқан жұмысын нақты көзімізбен көрдік. Жан-жақтан келген әріптестеріміз де, таныстарымыз да жақсы толғаныста. Өз арамыздағы әңгіме барысында оған нақты көз жеткіздік.

Бір сөзбен айтсам, әр циклден ерекше әсер алдым. Біз күткеннен әлдеқайда жоғары деңгейде өтті.

Мерекеңіз құтты болсын, Отан қорғаушылары!

Отставкадағы полковник Онбаев Серікбай – «Шымкент қалалық ардагерлер қаолициясы» қоғамдық бірлестігінің төрағасы:

– Сұрағыңызға көп рахмет, айналайын!

Біріншіден, осыдан бір ай бұрын еліміздің Қорғаныс министрі Шымкент қаласы әкімінің атына біздің қаламыздан Астанада өтетін парадқа 10 адамнан кем емес құрметті қонақтарды арнайы шақыратыны туралы хат жіберіпті. Қала әкімі делегацияға 15 адамның басын қосып, ұшақпен келіп-қайтуымызға жағдай жасап отыр.

Екіншіден, әскери парад дегеніміз – елдің айбынын, әскердің әлеуетін көрсететін шеру. Парадқа қатысуға ұлдарымызды былай қойғанда, 11 қыз балаларымыз аттанды. Біз оған өте қуаныштымыз және батыр апаларының жолын қуған лайықты сіңлілері бар екеніне мақтанамыз.

Үшіншіден, бұл – отансүйгіштікке тартатын, жастардың әскерге деген махаббатын оятатын іс-шара.

Төртіншіден, күштік құрылымдардың әр түрінен қосылған оркестр дефилюе көрсетті. Қандай керемет! Адамның рухы көтеріліп, жаны жадырап, ерекше толқынысқа түссін.

Бесіншіден, шеруде әдеттегідей, әскери техниканың үздік үлгілері қатысты. Оның ішінде толық модернизациядан өткен бірнеше жаңа үлгідегі әскери техника, қару-жарақ бірліктері көрсетілді.

Алтыншыдан, ұлттық тарихымызға ерекше мән берілді. Қазақ елі алаңында өскелең ұрпаққа сабақ болатын Ұлы Жеңіске өз үлесін қосқан Т-34 танкісі, артиллерия, зеңбіректер және басқа да техникалар, сосын пулеметшілер де қатысты. Керемет көрініс болды.

Жетіншіден, Биыл бірінші рет бітімгершілік операциясына қатысқан және жаңа құрылған аумақтық әскери бөлімдердің өкілдері қатысты. Олар да осал емес екен.

Сегізіншіден, әскери парад – ел айбыны. Ол аксиома! Парадтан Қазақстан әскерінің қай салада болсын заман талабына сай, заманауи жаңа бейнесі қалыптасқанын көріп отырымыз. Кәсіби білік–тілігі жоғары, жинақы армия заманауи қару-жарақпен, жаңа тех–никамен жарақтандырылған. Халық осыны көзбен көріп, тиісті бағасын беріп отыр.

Сөзімді қорыта келе, Қазақстан Республикасының Президенті – Қарулы Күштердің Жоғарғы Бас қолбасшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевты, барлық отандастарымызды бүгінгі Отан қорғаушылар күнімен және Ұлы Жеңістің 80 жылдық мерейтойымен шын жүректен құттықтаймын!

Ал, бүгінгі парадты осындай жоғары деңгейде ұйымдастыра білген Қорғаныс министрі генерал-полковник Руслан Фатихұлы Жақсылықовқа ардагерлер атынан алғысымды білдіремін.

**Сұхбаттарды жүргізген
Марат ЖҮНІС-БЕК.**

АУМАҚТЫҚ ҚОРҒАНЫС БРИГАДАСЫНЫҢ ЖАТТЫҒУЛАРЫ АЯҚТАЛДЫ

ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫНДАҒЫ «АРЫС» ПОЛИГОНЫНДА «ОҢТУСТІК» ӨҢІРЛІК ҚОЛБАСШЫЛЫҒЫНЫҢ ҚҰРАМЫНА КІРЕТІН АУМАҚТЫҚ ҚОРҒАНЫС БРИГАДАСЫНЫҢ ӘСКЕРИ МІНДЕТТІЛЕРІМЕН ОН КҮНДІК ЖИЫННЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ БОЙЫНША «АРЫС-2025» ТАКТИКАЛЫҚ ОҚУ-ЖАТТЫҒУ ЖИЫНЫНЫҢ ҚОРЫТЫНДЫ КЕЗЕҢІ ӨТТІ. ТАКТИКАЛЫҚ ОҚУ-ЖАТТЫҒУ ЖАУЫНГЕРЛІК ДАЙЫНДЫҚ ЖОСПАРЫНА СӘЙКЕС ӨТКІЗІЛДІ ЖӘНЕ ӘСКЕРИ МІНДЕТТІЛЕР ҚҰРАМНЫҢ ЖАУЫНГЕРЛІК ӨЗІРЛІГІН ТЕКСЕРУГЕ, ПРАКТИКАЛЫҚ ДАҒДЫЛАРДЫ ЖЕТІЛДІРУГЕ, СОНДАЙ-АҚ ТАКТИКАЛЫҚ МІНДЕТТЕРДІ ОРЫНДАУ БАРЫСЫНДА ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ДЕҢГЕЙІН АРТТЫРУҒА БАҒЫТТАЛДЫ.

Жиын бөлімшелерді дабыл бойынша көтеруден басталды. Шартты аймақта әскери міндеттілерді қабылдау ұйымдастырылды. Әскери міндеттілермен сабақтар теориялық дайындықтан басталады, содан кейін жеке құрам далалық оқытудың белсенді кезеңіне өтті. Барлық кезеңдер «теориядан практикаға» қағидасы бойынша құрылды.

Бригада командирі подполковник Талғат Мажимбековтың басшылығымен командалық құрам оқытуға әдістемелік

тәсілдеме мен ұйымдастырудың жоғары деңгейін көрсетті. Әскери міндеттілер оқ атуға дайындық жаттығуларын, соның ішінде штаттық қарудан оқу және бақылау атыстарын сәтті орындады.

Үйлестіру кезеңінде жеке құрам стратегиялық мақсаттағы объектілерді күзету және қорғау жөніндегі іс-қимылдарды пысықтады, сондай-ақ қалалық ортаға жақын жағдайларда шартты жаудың шабуылын тойтарыс берді.

Жиынның соңғы кезеңімен Түркістан облысы әкімінің бірінші орынбасары Зұлпыхар Жолдасов танысты. Сапар барысында ол даладағы тұрмысты ұйымдастырумен танысып, оқу-жаттығуларға қатысушылармен әңгімелесті және олардың дайындық деңгейіне жоғары баға берді.

– Бригада басшылығы барлық іс-шараларды жоғарғы деңгейде ұйымдастырды. Осының арқасында практикалық іс-қимылдарды пысықтау кезінде әскери міндеттілер жақсы нәтижелер көрсетті, – деп атап өтті Зұлпыхар Жолдасов.

Подполковник Талғат Мажимбековтің айтуынша, мұндай жиындар жауынгерлік дағдыларды тексеру ғана емес, сонымен қатар әрбір әскери міндеттілерге оның басты азаматтық міндеті – Отан қорғаушы болу туралы еске салу болып табылады.

**Шымкент гарнизонының
баспасөз қызметі**

КОМАНДАЛЫ-ШТАБТЫҚ МОБИЛИЗАЦИЯЛЫҚ ОҚУ-ЖАТТЫҒУЫ

ҚР ҚК ҚҰРЛЫҚ ӘСКЕРЛЕРІНІҢ ӘСКЕРИ БӨЛІМДЕРІ МЕН БАСҚАРМА ОРГАНДАРЫНЫҢ 2025 ЖЫЛҒЫ ДАЙЫНДЫҚ ЖОСПАРЫНА СӘЙКЕС, АБАЙ ОБЛЫСЫ АУМАҚТЫҚ ҚОРҒАНЫС БРИГАДАСЫ БАСҚАРМАСЫНЫҢ ҚАТЫСУЫМЕН КОМАНДАЛЫ-ШТАБТЫҚ МОБИЛИЗАЦИЯЛЫҚ ОҚУ-ЖАТТЫҒУЫ ӨТТІ.

Ол «Төтенше жағдай режимін қамтамасыз ету үшін аумақтық қорғаныс бригадасының құрылымдарын арнайы ретке келтіру. Аумақтық қорғаныс бригадасын жауынгерлік әзірлік деңгейіне келтіру» тақырыбын қамтыды. Оқу-жаттығуында аумақтық қорғаныс бригадасын жауынгерлік әзірлік деңгейіне келтіруді ұйымдастыруда жергілікті атқару органдарының және бригада басқармасының білімі мен біліктілігі тексерілді. Лауазымды тұлғалардың өз функционалдық міндеттерін атқаруда жергілікті атқару органдары мен аумақтық қорғаныс бригадасы штабының үйлесімділігіне, мобилизациялық дайындық деңгейін жетілдіруге, сондай-ақ, соғыс уақыты және төтенше жағдай енгізілгенде іс-шараларды дайындау барысында аумақтық қорғаныс бригадасының басқармасы мен жергілікті атқару органдарының жеке құрамаларын ортақ түсінікке келтіруге мән берілді.

ҚР ҚК Құрлық әскерлері Бас қолбасшысы басқармасының офицерлерімен қоса, Абай облысы қорғаныс істері жөніндегі департаментінің, облыс әкімшілігінің аумақтық және азаматтық қорғаныс мобилизациялық дайындық басқармасының өкілдері, әкімнің қорғаныс және қауіпсіздік жөніндегі көмекшісі де қатысты. Командалы-штабтық мобилизациялық оқу-жаттығуына ҚР Қарулы Күштері Бас штабы бастығының орынбасары – Аумақтық қорғаныс департаментінің бастығы генерал-майор Асқар Ахметұлы Жоламанов жетекшілік етті.

**Алуа Искакова
Суретті түсірген автор**

ӘСКЕРИ КИНОЛОГИЯДАҒЫ ҚЫЗМЕТ

ӘСКЕРДЕГІ ҚЫЗМЕТ ТЕК ТЕМІРДЕЙ ТӨРТІП ҚАНА ЕМЕС. КЕЙДЕ ОЛ ШЫНАЙЫ ДОСТЫҚ, АДАЛДЫҚПЕН ИЫҚ ТІРЕСЕ АТҚАРЫЛАТЫН ЖҰМЫСҚА НЕГІЗДЕЛЕДІ. БҰЛ – ҚАРАҒАНДЫ ӨҢІРЛІК ГАРНИЗОНЫНЫҢ ӘСКЕРИ ПОЛИЦИЯ БАСҚАРМАСЫНЫҢ КИНОЛОГЫ, ҚАТАРДАҒЫ ТҰРАР АУБАКИРОВТЫҢ КҮНДЕЛІКТІ ҚЫЗМЕТІН СИПАТТАЙТЫН БЕЙНЕ.

Тұрардың қызметіндегі сенімді серіктері – төрт аяқты жануарлар. Ол 2018 жылдан бері Қарулы Күштер қатарында қызмет атқарып келеді. Өз ісінің шебері болу үшін Алматыдағы Қаржылық мониторинг агенттігінің кинология орталығында білім алған. Қазіргі таңда оның қарауында бес қызметтік ит бар. Олардың әрқайсысы – жай ғана ит емес, нағыз жауынгерлік әріптес.

– Ит бұл жай ғана жануар емес. Олар – біздің әріптестеріміз, достарымыз әрі көмекшілеріміз. Олар адамның жай-күйін сезеді, қашан абай болу керек екенін біледі. Ең бастысы – олар үнемі қиын кезеңде қасында, – деді Қарағанды өңірлік гарнизоны әскери полиция басқармасының кинологы Тұрар Аубакиров.

Оның төрт аяқты серіктері арасында есірткі мен жарылғыш заттарды анықтауға, патрульдеуге және тәртіп бұзушыларды ұстауға үйретілген иттер бар. Бірақ олардың ішінен Тайфун есімді бель-

гиялық овчарка ерекшеленеді.

– Тайфун екеуіміз ажырамаймыз десе де болады. Жасы үште, жас болса да өз жұмысын тамаша атқарады. Біз әскери бөлімшелерге жиі барып, тыйым салынған заттардың бар-жоғын тексереміз. Тайфун жылдам, дәл жұмыс істейді, бұл оған расымен ұнайды, – дейді Қарағанды өңірлік гарнизоны әскери полиция басқармасының кинологы Тұрар Аубакиров.

Кинологтың жұмысы жай ғана итпен жұмыс істеу емес. Бұл – күнделікті жаттығу, өзара түсіністік пен сенім. Біреу итті жай ғана жануар ретінде көрсе, Тұрар үшін ол – нағыз жауынгер досы, жүрегінің бір бөлшегі. Сәуірдің 22-сінде Қазақстан Республикасының әскери полиция органдарының құрылғанына 28 жыл толды. Бұл күні Тұрар өз мамандығын ерекше жақсы көреді.

– Барлық әріптестерімді осы айтулы күнмен құттықтағым келеді. Біз маңызды қызмет атқарып жүрміз. Қауіпсіздік, тәртіп, ертеңге деген сенім – бұл біздің жұмысымыз. Әрбір әскери қызметші жанында сенімді команда тұрғанын, ал қарамағында ешқашан сатпайтын, адал серігі бар екенін білсін, – деді Қарағанды өңірлік гарнизоны әскери полиция басқармасының кинологы

Тұрар Аубакиров.

ҚОРЫТЫНДЫ ТЕКСЕРІС

ҚАРАҒАНДЫ ӘСКЕРИ ЛАЗАРЕТІНДЕ ЖЕКЕ ҚҰРАМ ҚОРЫТЫНДЫ ТЕКСЕРІСТЕН СЫНАҚТАН ӨТТІ.

«Тексеру барысында жеке құрамның жауынгерлік даярлығының деңгейі, жауынгерлік әзірлік жағдайы, тәрбие жұмысы, құқықтық тәртіп пен әскери тәртіп, әскерлер қызметі және әскери қызметтің қауіпсіздігі, жеке құрамның жұмысы, қызметке жарамдылығы, қару-жарақ пен әскери техника, сондай-ақ қол астындағы қызметкерлерді басқарудың тиімділігі анықталады». Бірнеше күн бойы әскери қызметшілер жауынгерлік, мемлекеттік-құқықтық, кәсіптік, арнайы, ату және дене шынықтыру дайындығы бойынша сынақтардан өтті. Әрбір әскери қызметші теория жүзінде ғана емес, тәжірибе жүзінде де сыналды. Қорытынды тексе-

ру дәстүр бойынша саптық тексерістен басталып, онда әскери қызметшілердің сыртқы келбетін, жарғыны білуін, саптық дайындығын бағалады. Атыс дайындығы бойынша жеке құрамнан сынақ алынып, қарумен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік талаптары, ату негіздері мен ережелері бойынша білімдері тексерілді. Жас ұлан мектебінің стадионында жеке құрам дене шынықтыру жаттығуларынан өтті, онда 100 және 1000 метр қашықтыққа жүгірді.

Думан Жұмашұлы

СОҒЫСТА СЫНБАҒАН САРДАР

**БАРЛЫҒЫН МӘҢГІЛІК ЕСТЕ САҚТАУ...
БҰЛ СӨЗДЕР ҰЛЫ ОТАН СОҒЫСЫНДАҒЫ МАЙДАНҒА БАРЫП, СОҒЫС АЛАҒЫНАН ОРАЛМАҒАНДАРДЫҢ ҰРПАҒЫНА, СОНДАЙ-АҚ, ӨЗ ХАЛҚЫ МЕН ОТАНЫ ҮШІН, БЕЙБІТ БОЛАШАҚ ҮШІН ОТТЫ ШАЙҚАСТАН АМАН ҚАЛЫП, ТУҒАН ЖЕРІНЕ ОРАЛҒАНДАРҒА АРНАЛҒАН.**

Қызақхан Идрисов майданға өз еркімен аттанғанда жап-жас бозбала еді. Қызақхан мен оның құрдастары орта білім туралы аттестат алған жылы соғыс басталды. Оның тау-кен металлургия институтына оқуға түсіп, геолог болам деген арманы бір түнде құл-талқан болды.

Қызақхан Идрисовтің туған ауылы Арасаннан онымен қатар жас жігіттер күн сайын Қапал аудандық әскери комиссариатына өз еріктерімен майданға жіберуін сұрап баратын. Олар небәрі 17 жастағы өмірдің ыстық-суығын көрмеген өрімдей жігіттер еді. Кеуделерінде жауға деген өшпенділік қайнап, өз Отандарын фашистік басқыншылардан қорғау үшін майданның алғы шебіне баруға ұмтылды. Дене бітімі арық, бойы аласалау келген Қызақханды әскери комиссариаттағы қабылдаушылар «Бұдан қандай жауынгер шығады?» деп менсінбей қарады. Алайда жігіттің мінезді, табанды болып шықты. Қайсар жас жігіт айтқанынан қайтпады. Соңында Қызақханды еріктілер қатарына қосты, бірақ оны майдан даласына емес, Пензен артиллерия училищесіне әскери оқуға жібереді.

«Артиллериялық миномет училищесінің екі жылдық курсын біз жеделдетілген қарқынмен тәулігіне 13 сағаттан оқып, жылға жетпейтін уақытта аяқтадық, - деп еске алды Ұлы Отан соғысының ардагері Қызақхан Идрисов. Сабактар 1942 жылы 8 наурызда басталды, сол жылы 15 қарашада, өзінің туған күнінде кіші лейтенант атағын алдым және 120 мм минометтік взводын басқаруға дайын болдым.

Училищені аяқтаған түлектер Бас қолбасшылықтың қарамағына өтті, жаңа тағайындалған әскери кадрлар Мәскеуде бөлінді.

Онда мен қай майдан даласына аттанымымды білдім. «Сталинградқа барасың! Қазір онда қақтығысқан шайқас жүріп жатыр, қорқынышты», - деді менің құжаттарымды рәсімдеп жатқан бас қолбасшылықтағы майор Главка.

– Қайда баруға бұйырарсыздар, сонда аттанамын. Жаумен шайқасуға дайынмын! - деп жауап бердім. Ол маған құжаттарды тапсырды да, жолға тамақ алуымды ескертті. Азық-түлігімді қамдап алып, жолға аттандым. Маған тек Камышинге дейін ғана жол құжаты берілді. Сталинградқа тікелей баруға байланыс болмады. Ал Камышиннен Сталинградқа дейін - 400 шақырым. Неміс ұшақтары анда-санда теміржол пойыздарын атқылап, бомбалап жатты. Камышиндегі станция адамдарға лық толы: әскерилер де, қарпайым халық та осында.

Сталинградқа қайда, немен жетуге болатынын ешкім нақты түсіндіре алмады. Әскери комендатурада Қызақханға Сталинградқа жету оңай емес екенін түсіндірді. Бірақ содан кейін комендант бірге баратын жолаушы тауып берді. Осылайша 66-шы армияның штаб-пәтеріне (олар сол кезде қаланың солтүстік шетінде қорғаныс шайқастарын жүргізіп жатқан екен) келіп жеттім.

120-шы атқыштар дивизиясы межелі жерге әлі жетпеген екен, ал мен уақыт созбай 538-ші атқыштар полкіне қосылдым. Онда 120 мм минометшілер бөлімшесін басқаруға кірістім. Миномет – менің өте жақсы көретін қаруым! Әр ми 16 килограмм, жоғары ату жылдамдығы минутына 15-16 ату, тек зарядтауға уақыт бар.

Бірақ оқ-дәрілерді майданға жеткізу қиын мәселе еді. Дегенмен, қараша айынан бастап біз қорғаныстан шабуылға көше бастадық. Бізге миналар артылған 10 «студебеккер» жібергені әлі өте жақсы есімде.

Біз мұндай күтпеген сыйлықты алғанда қуанышымызда шек болмады, фашистерге дүркін-дүркін соққы беріп, тығырыққа тіредік! Сталинград маңындағы шабуыл операциясы 1943 жылы 2 ақпанда жау әскерлерінің үш жүз мыңдық таңдаулы топтарын қоршаумен аяқталды. Бұл біз үшін ең қымбат жеңіс болды!

1943 жылы шілде айында, Сталинград маңында мен алғашқы марапатым – «Ерлігі үшін» медалін алып, Коммунистік партия қатарына қосылдым. Содан кейін менің майдандағы өмірім батысқа – Австрияға дейін жетті, бірақ алда Орлов-Курск өткелі бар еді.

Сталинград үшін болған соғыстың бірінде Қызақхан санитарлық ротаның фельдшері ақ құбаша келген қыз Тоса Ивановамен танысты. Тоса да Қызақханмен бірдей уақытта 1942 жылы 8 наурызда әскерге шақырылыпты. Бұл оның 19 жасқа толған туған күні еді. Тағы бір қызықты кездейсоқ жағдай, Мәскеуде командалық пунктте Тоса өзінің жерлесі, медициналық училищенің студенті Женя Федоровамен кездесті. Олар бірін-бірі көргенде құшақтап, сүйіп, жылап жіберді, алыстағы арпалыста туғанындай болып кеткен қыздар бірге бір бөлімге майданға жіберілуін сұрады. Олардың өтініші қанағаттандырылды.

Осылайша Тоса мен Женя Сталинград маңындағы Ерзовка елдімекеніне келді. Мұнда олар, Қызақхан секілді, алғашқы жауынгерлік сынақтан өтті.

Венаны алғандары үшін 206-шы гвардиялық Қызыл Ту Вена атқыштар полкі деп өзгертілген 538-ші атқыштар полкінің жас жауынгерлері Қызақхан Идрисов пен Тоса Иванова майдан даласында бірге соғысты. Жастық шақ, өмірге деген сүйіспеншілік – оқ пен оттың астында пайда болған терең сезімдер арқасында олар ойланбастан қалған өмірлерінде бірге болуға шешім қабылдады.

«Есімде, оның бойы аласалау болғандықтан, менің иығыма жететін. Содан кейін, есейді, өсті,» деп күлімсіреп есіне алады сүйікті жары Антонина Леонтьевна Иванова (Идрисова). Алайда, оның көпшіл мінезі, адамдармен тіл табысу қабілеті, адамгершілігі

мені баурап алды. Сонымен басы достықпен басталған қатынас, кейін үлкен махаббатқа ұласты.

Қызақхан Идрисов соғысты Австрия елінде аяқтады, онда ол 1945 жылдың 10 мамырынан 1946 жылдың 1 маусымына дейін Австриядағы оккупациялық әскерлердің орталық тобының құрамында болды. 1946 жылдың маусымынан бастап Беларусь әскери округінің құрамында, 1949 жылға дейін 317-ші жеке гвардиялық атқыштар батальоны 37-ші жеке гвардиялық атқыштар бригадасының 120 мм миномет батареясының аға офицері қызметін атқарды.

Қызметіне байланысты әртүрлі елдерде тұрақтауына тура келді. Ал қазақстандық Қызыл Армия офицерінің әскери өмірбаяны мұнымен біткен жоқ. 1946 жылы Тоса Ивановамен үйленіп шаңырақ көтерді. Ол Тосаны көруге оның туған қаласы Бологоеға барады. Соғыстың зардабынан болған Тосаның денсаулық жағдайы оны қатты алаңдатты. Тосаның омыртқасының зақымдануына байланысты жүруі қиындап кеткен еді.

– Менің Отаным – Қапал-Арасанға кеттік, - деді Қызақхан сүйіктісіне, - біздегі емдік ыстық бұлақтар сенің сауығуына көмектеседі, сен әлі-ақ аяққа тұрасың!

Бірақ соғыстан кейінгі уақыт қатал болды, Антонинаны жұмыстан босатпады. Кейіннен ерлі-зайыпты ретінде заңды неке қағазын алған соң, олардың бұл ойлары жүзеге асты.

Қызақхан қайта даярлау курстарын аяқтағаннан кейін Германиядағы Кеңес әскерлері тобына батарея командирінің орынбасары лауазымына жіберілді, ал 1955 жылдың қарашасынан бастап 1-артиллерия дивизионы командирінің 54-ші артилктің саяси бөлімі бойынша орынбасары болды. Тек 1956

жылы ол капитан әскери атағымен запасқа шығарылды.

Неміс-фашистік басқыншыларға қарсы Ұлы Отан соғысына қатысқаны үшін берілген марапаттау тізімі майдангер сарбаздың соғыстағы ерлік жолы туралы айтары сөзсіз. Ордендері: «І дәрежелі Отан соғысы», «Қызыл Жұлдыз»; медальдары, «Жауынгерлік еңбегі үшін», «Сталинградты қорғағаны үшін», «Германияны жеңгені үшін», «Будапештті алғаны үшін», «Венаны алғаны үшін»; бірқатар басқа да мерейтойлық наградалар.

Қызақхан Идрисов әйелі Антонина Леонтьевна және балалары Валентин, Борис, қызы Надеждамен бірге Бологое қаласында тұрды, оны Ұлы Жеңіс күні мерекесіне орай Ресей Федерациясының Президенті Владимир Путин бірнеше рет құттықтады.

Соғыстан және әскери қызметтен кейін Қызақхан Идрисов партия-кеңес органдарында жұмыс істеді. Олардың үйінің есігі әрқашан барша адамға ашық болды.

Қонақжай, берекелі, наны көп, қазақ дастарханы арқылы көптеген адамдарды бір ортаға жинады. Қызақхан гитарада, мандолинада, домбырада және балалайкада әдемі ойнады, Тоса онымен бірге жастық кезеңдерінің әндерін екі дауыспен шырқап, нағыз концерттер ұйымдастырды.

– Бірде мен Мәскеуде, КСРО Бас прокуратурасының тергеу тобының құрамында болдым, - деп еске алады ҚР ІІМ құқық қорғау органдарының ардагері Қонай Қожахметұлы Оразбаев.

– Демалыс күндері анамның ағасына қонаққа барамын деп шештім. Мен станцияға келіп, қайда барарымды білмей біраз кідірік-тедім.

Өтіп бара жатқан жолаушыдан: – Идрисов Қызақханның үйін қалай табуға болады?, - деп сұрадым.

– А-а-а, білемін, білемін. Бологоеда оларды білмейтін адам жоқ. Рылеев көшесі, 39 үй. Қажет болса мен жол көрсетейін, - деді ол.

Кешке үй қонақтарға толы болды. Барлығы алыс ел Қазақстаннан келген менімен амандасуды өздерінің парызы деп санап келіпті. Нағашымның өзі бешбармақ жасауға кірісті (мен сүрленген ет әкелген едім). Жалпы, ол қазағымның ұлттық тағамдарын өзі дайындайды екен. Бұл оған үлкен рахат сыйлады.

Ол Ресейдің табиғатын жақсы көрді: орман, өзендер. Саңырауқұлақ жинағанды ұнатады екен. Мені де саңырауқұлақ теруге орманға апарды.

Бұл менің онымен соңғы кездесуім болды, - дейді Қонай Оразбаев. Қызақхан нағашым Арасанға 2002 жылы әкем Қожахмет қайтыс болғанда жерлеу рәсіміне келген болатын. Ал 2006 жылдың 2 қарашасында Қызақхан Идрисовтің өзі де өмірден озды.

Қазақстан ЛКСМ органының 1985 жылғы 24 ақпандағы «Лениншіл жас» республикалық газетінде журналист Дархан Мыңбаевтың «суретті түсірген Евгений Халдей» мақаласында белгілі әскери фототілші Евгений Ананьевич Халдейдің газет оқырмандарынан: «Миномет батареясының командирі – қазақ Қызақхан – ол тірі ме?» деп сұраған жолдары мен суреті бар. Суретті ол Австрияда 1945 жылы сәуірде түсірген. Төменде Евгений Халдейдің газет оқырмандарын Ұлы Жеңіспен құттықтауы бар.

Енді мұның бәрі – соғыстан кейінгі және болашақ ұрпақ үшін шежірелі тарих. Қазір Арасан ауылы майдангерлерінің балалары мен немерелері жерлестеріне ескерткіш тұрғызуда.

Ұлы Отан соғысындағы шайқастарда қаза тапқан және соғыстан тірідей оралған батырлардың тегі жазылған мәрмәр таста Қызыл Армияның батыл офицері, қарапайым отбасынан шыққан ұлы тұлға, біздің жерлесіміз және орден иегері – Қызақхан Идрисовтің есімі мәңгі қалады.

Ескерткіштің ашылуы мен салтанатты митинг 12 маусымда Алматы облысы, Қапал ауданы, Арасан ауылында өтеді.

Лидия ЕМЕЛЬЯНЕНКО